

USTAWA
z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Wyciąg dot. nadania stopnia doktora - stan na 01.04.2024 r.

DZIAŁ V STOPNIE I TYTUŁ W SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 179. [dyplom doktorski, dyplom habilitacyjny]

Art. 179. 1. Osoba, której nadano stopień doktora albo stopień doktora habilitowanego, otrzymuje odpowiednio dyplom doktorski albo dyplom habilitacyjny oraz odpis tego dyplomu. Na wniosek tej osoby wydaje się odpis dyplomu w języku angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim, rosyjskim lub łacinie.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 185 ust. 2, osoba, której nadano stopień doktora, otrzymuje wspólny dyplom doktorski wydany przez podmioty nadające stopień doktora albo dyplom doktorski wydany przez jeden z podmiotów, wskazany w umowie.

3. Jeżeli postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora jest prowadzone z udziałem podmiotu zagranicznego, umowa, o której mowa w art. 185 ust. 2, może określać, że osoba, której nadano stopień doktora, otrzymuje dyplom doktorski wydany przez ten podmiot oraz:

- 1) dyplom doktorski wydany przez podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki nadający stopień doktora albo
- 2) wspólny dyplom doktorski wydany przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki nadające stopień doktora albo dyplom doktorski wydany przez jeden z tych podmiotów, wskazany w umowie.

Art. 180. [uwierzytelnianie dyplomów doktorskich i dyplomów habilitacyjnych]

Art. 180. 1. Dyplomy doktorskie i dyplomy habilitacyjne oraz ich duplikaty i odpisy, a także zaświadczenia o uzyskaniu stopnia naukowego i stopnia w zakresie sztuki, przeznaczone do obrotu prawnego z zagranicą, są uwierzytelniane na wniosek zainteresowanego przez:

- 1) dyrektora NAWA - w przypadku stopni nadanych przez uczelnie;
- 2) Prezesa PAN - w przypadku stopni nadanych przez instytuty PAN oraz przez instytuty międzynarodowe;
- 3) ministra nadzorującego instytut badawczy - w przypadku stopni nadanych przez instytuty badawcze.

1a. W przypadku konieczności spełnienia wymagań określonych przez inne państwo albo w innych uzasadnionych przypadkach dyrektor NAWA uwierzytelnia inne niż wymienione w ust. 1 dokumenty dotyczące nadania stopnia naukowego i stopnia w zakresie sztuki.

2. Za uwierzytelnienie pobierana jest opłata.

Art. 181. [upoważnienie ustawowe: dyplomy]

Art. 181. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) niezbędne elementy dyplomu doktorskiego i dyplomu habilitacyjnego, sposób sporządzania duplikatów i odpisów tych dyplomów oraz dokonywania w nich sprostowań i zmian danych osobowych, mając na uwadze konieczność zapewnienia kompletności i aktualności informacji zawartych w dyplomie doktorskim i dyplomie habilitacyjnym;
- 2) wzór legitymacji doktoranta i sposób potwierdzania jej ważności, mając na uwadze potrzebę poświadczenia statusu doktoranta;

3) sposób uwierzytelniania dokumentów, o których mowa w art. 180 ust. 1 i 1a, przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, mając na uwadze szczególne znaczenie dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą;

4) wysokość i sposób pobierania opłaty za uwierzytelnianie dokumentów, o których mowa w art. 180 ust. 1 i 1a, oraz wysokość opłaty za wydanie duplikatu dyplomu doktorskiego i dyplomu habilitacyjnego, a także odpisu tych dyplomów, w tym w języku obcym, mając na uwadze zapewnienie adekwatności wysokości opłat do kosztów.

Art. 182. [opłata wnoszona przez osobę, która ubiega się o nadanie stopnia naukowego lub tytułu profesora]

Art. 182. 1. Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie.

2. Opłatę wnosi się na rzecz uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego, instytutu międzynarodowego albo RDN.

3. Wysokość opłaty nie może przekraczać kosztów postępowania, uwzględniających w szczególności koszty wynagrodzeń promotora lub promotorów, promotora pomocniczego i recenzentów.

4. Opłaty nie pobiera się w uczelni, instytucie PAN, instytucie badawczym lub instytucie międzynarodowym od osoby ubiegającej się o stopień doktora, która złożyła rozprawę doktorską przygotowaną w ramach kształcenia w szkole doktorskiej prowadzonej:

1) przez ten podmiot albo

2) przez ten podmiot wspólnie z innym podmiotem albo z innymi podmiotami, na podstawie art. 198 ust. 5.

5. W uzasadnionych przypadkach rektor, dyrektor instytutu PAN, dyrektor instytutu badawczego lub dyrektor instytutu międzynarodowego może zwolnić z opłaty w całości lub w części.

6. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego, koszty postępowania ponosi zatrudniająca go uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy lub instytut międzynarodowy.

7. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego zatrudnionego w więcej niż jednym podmiocie, o którym mowa w ust. 6, koszty postępowania:

1) ponosi podmiot będący podstawowym miejscem pracy tego nauczyciela albo pracownika, chyba że podmioty umówią się inaczej;

2) są ponoszone na podstawie umowy między podmiotami, jeżeli żaden z nich nie został wskazany jako podstawowe miejsce pracy tego nauczyciela albo pracownika.

Art. 183. [przyjęcie funkcji promotora, promotora pomocniczego, recenzenta]

Art. 183. Nauczyciel akademicki oraz pracownik naukowy nie może bez uzasadnionej przyczyny uchylić się od pełnienia funkcji promotora, promotora pomocniczego, recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora, a także funkcji recenzenta, o którym mowa w art. 238 ust. 2.

Art. 184. [wynagrodzenie promotora, promotora pomocniczego, recenzenta]

Art. 184. 1. Promotorowi, promotorowi pomocniczemu i recenzentowi w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora oraz członkowi komisji habilitacyjnej przysługuje jednorazowe wynagrodzenie.

2. Wynagrodzenie promotora wynosi 83%, a promotora pomocniczego – 50% wynagrodzenia profesora. Wynagrodzenie wypłaca się po zakończeniu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w wyniku którego został on nadany.

3. Wynagrodzenie recenzenta wynosi w postępowaniu w sprawie nadania:

1) stopnia doktora – 27%,

2) stopnia doktora habilitowanego – 33%,

3) tytułu profesora – 40%

– wynagrodzenia profesora.

4. Wynagrodzenie członka komisji habilitacyjnej wynosi 17% wynagrodzenia profesora, a w przypadku gdy pełni on funkcję jej przewodniczącego lub sekretarza – 33% wynagrodzenia profesora. Wynagrodzenie wypłaca się po zakończeniu postępowania w sprawie nadania stopnia.

Rozdział 2. Stopień doktora

Oddział 1. Nadawanie stopnia doktora

Art. 185. [uprawnienie do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie]

Art. 185. 1. Uprawnienie do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie posiada uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy albo instytut międzynarodowy w dyscyplinie, w której posiada kategorię naukową A+, A albo B+, zwane dalej „podmiotem doktoryzującym”.

2. Stopień doktora może być nadany w dyscyplinie również wspólnie przez uczelnie, instytuty PAN, instytuty badawcze lub instytuty międzynarodowe w dyscyplinie, w której każde posiada kategorię naukową A+, A albo B+, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora w zakresie dyscypliny, w której nadawany jest stopień. Zasady współpracy określa umowa zawarta w formie pisemnej, która w szczególności wskazuje podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie danych do systemu, o którym mowa w art. 342 ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 177 ust. 6, stopień doktora może być nadany w dziedzinie nauki przez podmiot doktoryzujący, który posiada kategorię naukową A+, A albo B+ w ponad połowie dyscyplin zawierających się w tej dziedzinie.

4. W przypadku utraty uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie albo dziedzinie, podmiot doktoryzujący zapewnia możliwość kontynuowania postępowań w innym podmiocie posiadającym uprawnienia do nadawania stopnia doktora w tej dyscyplinie albo dziedzinie. W przypadku braku możliwości zapewnienia kontynuowania postępowań w innym podmiocie, RDN wyznacza ten podmiot.

Art. 186. [stopień doktora – wymagania formalne]

Art. 186. 1. Stopień doktora nadaje się osobie, która:

1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny lub posiada dyplom, o którym mowa w art. 326 ust. 2 pkt 2 lub art. 327 ust. 2, dający prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa uczelnia, która go wydała;

2) uzyskała efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, przy czym efekty uczenia się w zakresie znajomości nowożytnego języka obcego są potwierdzone certyfikatem lub dyplomem ukończenia studiów, poświadczającymi znajomość tego języka na poziomie biegłości językowej co najmniej B2;

3) posiada w dorobku co najmniej:

a) 1 artykuł naukowy opublikowany w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

b) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, albo rozdział w takiej monografii, lub

c) dzieło artystyczne o istotnym znaczeniu;

4) przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską;

5) spełniła inne wymagania określone przez podmiot doktoryzujący.

2. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych najwyższą jakością osiągnięć naukowych, stopień doktora można nadać osobie niespełniającej wymagań określonych w ust. 1 pkt 1, będącej

absolwentem studiów pierwszego stopnia lub studentem, który ukończył trzeci rok jednolitych studiów magisterskich.

3. Osoba, o której mowa w ust. 2, po nadaniu stopnia doktora uzyskuje równocześnie wykształcenie wyższe, o którym mowa w art. 77 ust. 1 pkt 2.

Art. 187. [rozprawa doktorska]

Art. 187. 1. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.

2. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne.

3. Rozprawę doktorską może stanowić praca pisemna, w tym monografia naukowa, zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna, wdrożeniowa lub artystyczna, a także samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej.

4. Do rozprawy doktorskiej dołącza się streszczenie w języku angielskim, a do rozprawy doktorskiej przygotowanej w języku obcym również streszczenie w języku polskim. W przypadku gdy rozprawa doktorska nie jest pracą pisemną, dołącza się opis w językach polskim i angielskim.

Art. 188. [udostępnienie w BIP rozprawy doktorskiej; sprawdzenie rozprawy z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego]

Art. 188. 1. Podmiot doktoryzujący udostępnia w BIP na swojej stronie podmiotowej, nie później niż w terminie:

1) 30 dni przed wyznaczonym terminem obrony rozprawy doktorskiej:

a) rozprawę doktorską będącą pracą pisemną wraz z jej streszczeniem albo opis rozprawy doktorskiej niebędącej pracą pisemną,

b) recenzje;

2) 10 dni przed wyznaczonym terminem obrony rozprawy doktorskiej - informację o terminie, miejscu i sposobie jej przeprowadzenia.

2. W przypadku rozprawy doktorskiej, której przedmiot jest objęty tajemnicą prawnie chronioną, udostępnia się tylko recenzje z wyłączeniem treści objętych tą tajemnicą.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po ich udostępnieniu zamieszcza się w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1.

4. Jeżeli rozprawa doktorska jest pracą pisemną, podmiot doktoryzujący sprawdza ją przed obroną z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, o którym mowa w art. 351 ust. 1.

Art. 189. [wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]

Art. 189. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek osoby spełniającej wymagania określone w art. 186 ust. 1 pkt 1–3 albo ust. 2. Do wniosku dołącza się rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów.

Art. 190. [opieka naukowa nad przygotowaniem rozprawy; wyznaczenie recenzentów, sporządzenie recenzji]

Art. 190. 1. Opieka naukowa nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej jest sprawowana przez promotora lub promotorów albo przez promotora i promotora pomocniczego.

2. W postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora wyznacza się 3 recenzentów spośród osób niebędących pracownikami podmiotu doktoryzującego oraz uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego, instytutu międzynarodowego, Centrum Łukasiewicz albo instytutu Sieci Łukasiewicz, których pracownikiem jest osoba ubiegająca się o stopień doktora.

3. Recenzenci sporządzają recenzje rozprawy doktorskiej w terminie 2 miesięcy od dnia jej doręczenia.

4. Promotorem i recenzentem może być osoba posiadająca stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora, a promotorem pomocniczym – osoba posiadająca stopień doktora.

5. Promotorem i recenzentem może być osoba niespełniająca warunków określonych w ust. 4, która jest pracownikiem zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej, jeżeli organ, o którym mowa w art. 178 ust. 1, uzna, że osoba ta posiada znaczące osiągnięcia w zakresie zagadnień naukowych, których dotyczy rozprawa doktorska.

6. Promotorem nie może zostać osoba, która w okresie ostatnich 5 lat:

- 1) była promotorem 4 doktorantów, którzy zostali skreśleni z listy doktorantów z powodu negatywnego wyniku oceny śródkresowej, lub
- 2) sprawowała opiekę nad przygotowaniem rozprawy przez co najmniej 2 osoby ubiegające się o stopień doktora, które nie uzyskały pozytywnych recenzji, o których mowa w art. 191 ust. 1.

Art. 191. [dopuszczenie do obrony rozprawy – wymagania formalne]

Art. 191. 1. Do obrony rozprawy doktorskiej może być dopuszczona osoba, która uzyskała pozytywne recenzje od co najmniej 2 recenzentów oraz spełniła wymagania, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5.

1a. Obrona rozprawy doktorskiej może być przeprowadzona poza siedzibą podmiotu doktoryzującego przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności:

- 1) transmisję obrony w czasie rzeczywistym między jej uczestnikami,
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy obrony mogą wypowiadać się w jej toku - z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

1b. Obrona rozprawy doktorskiej ma charakter publiczny, z wyłączeniem obrony rozprawy doktorskiej, o której mowa w art. 188 ust. 2.

2. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do obrony przysługuje zażalenie do RDN.

Art. 192. [dokonywanie czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora przez komisję]

Art. 192. 1. Czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora może dokonywać komisja powołana przez organ, o którym mowa w art. 178 ust. 1.

2. Senat albo rada naukowa określi sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w szczególności:

- 1) sposób wyznaczania i zmiany promotora, promotorów lub promotora pomocniczego;
- 2) zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym oraz zwalniania z tej opłaty;
- 3) tryb złożenia rozprawy doktorskiej;
- 4) tryb powoływania oraz zakres czynności komisji, o której mowa w ust. 1;
- 5) sposób wyznaczania recenzentów;
- 6) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK w przypadku osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym;
- 7) sposób weryfikacji spełnienia wymagania, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a i b, w przypadku publikacji wieloautorskich.

3. Senat albo rada naukowa może określić wymagania, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 5, lub dodatkowe warunki dopuszczenia do obrony.

Art. 193. [odwołanie do RDN od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora]

Art. 193. 1. Od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora przysługuje odwołanie do RDN.

2. Termin na wniesienie odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

3. Organ, o którym mowa w art. 178 ust. 1, przekazuje odwołanie RDN wraz ze swoją opinią i aktami sprawy w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia odwołania.

4. Po rozpatrzeniu odwołania, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy, RDN utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, o którym mowa w art. 178 ust. 1, tego samego albo innego podmiotu doktoryzującego.

5. W przypadku niedopuszczenia do obrony rozprawy doktorskiej albo wydania decyzji o odmowie nadania stopnia doktora, ta sama rozprawa nie może być podstawą do ponownego ubiegania się o nadanie stopnia doktora.

Art. 194. [wznowienie postępowania administracyjnego w sprawie nadania stopnia doktora]

Art. 194. W przypadku zaistnienia określonych w Kpa przyczyn wznowienia postępowania administracyjnego w sprawie nadania stopnia doktora albo rażącego naruszenia prawa przez podmiot doktoryzujący, RDN wydaje postanowienie o wznowieniu postępowania i wskazuje podmiot doktoryzujący, który prowadzi postępowanie.

Art. 195. [stwierdzenie nieważności decyzji o nadaniu stopnia]

Art. 195. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o stopień doktora przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego, podmiot doktoryzujący stwierdza nieważność decyzji o nadaniu stopnia.

Art. 196. [urlop na przygotowanie rozprawy lub przygotowanie się do obrony rozprawy; zwolnienie od pracy na obronę rozprawy]

Art. 196. 1. Pracownikowi niebędącemu nauczycielem akademickim lub pracownikiem naukowym przysługuje, na jego wniosek:

- 1) urlop na przygotowanie rozprawy doktorskiej lub na przygotowanie się do obrony rozprawy doktorskiej, udzielany w terminie uzgodnionym z pracodawcą, w wymiarze 28 dni, które w rozumieniu odrębnych przepisów są dla tego pracownika dniami pracy, oraz
- 2) zwolnienie od pracy na obronę rozprawy doktorskiej.

2. Za okres urlopu oraz zwolnienia od pracy pracownikowi przysługuje wynagrodzenie ustalane jak za urlop wypoczynkowy.

Art. 197. [dwa tryby przygotowania rozprawy doktorskiej]

Art. 197. Przygotowanie rozprawy doktorskiej odbywa się w trybie:

- 1) kształcenia doktorantów;
- 2) eksternistycznym.

[.....]

Oddział 3. Tryb eksternistyczny

Art. 217. [wniosek o wyznaczenie promotora lub promotorów składany przez osobę ubiegającą się o stopień doktora w trybie eksternistycznym]

Art. 217. Osoba ubiegająca się o stopień doktora w trybie eksternistycznym przed wszczęciem postępowania składa wniosek o wyznaczenie promotora lub promotorów.